41: Avrupa İslam Üniversitesinde Okumak

Tarık Ebu Abdullah

8 Ağu, 2017

https://ilimvecihat.com

SORU

Selamun aleykum ve rahmetullah. Değerli hocamız Tarık Ebu Abdullah hocamızdan, kadınların toplu ortamlarda erkeklerden İslamî ders almasının caiz olup olmadığı hakkında bizleri bilgilendirmesini rica ediyorum. Ayrıca Avrupa İslam Üniversite'si gibi sadece bayanlara has lakin erkeklerin ders verdiği okullarda yine aynı şekilde eğitim almak caiz olur mu? Diğer yandan bu eğitim kurumlarına gitmek için bayanların toplu taşıma araçları kullanması gerekiyor. Bu Allah rızası için çekilen çile kısmına girer mi? Yoksa Allah'ın razı olmadığı bir şekilde rıza aranması mı olur? Allah sizlerden razı olsun, hayırla ilminizi artırsın ve yine hayırla sizleri ve bizleri faydalandırsın.

CEVAP

Aleykum selam ve rahmetullahi ve berekatuhû. Hamd âlemlerin rabbi olan Allah'a, salât ve selam efendimiz Rasûlullah'a, ehli beytine, ashabına ve yolunu takip eden mü'minlere olsun.

Değerli bacım, Allah sizden de razı olsun, ilme karşı iştiyakınızı ziyade etsin, sahih ilim ve salih amel ile hidayet etsin. Birinci sorunuza gelince, yabancı erkek ile yabancı kadın arasında her türlü ilişkide asıl olan mendir. Ancak bir hacet söz konusu olursa buna şeri ölçüler dâhilinde ihtiyaç olduğu kadar cevaz verilir. Şeri ölçüler halvetin olmaması, kadının şeri tesettür içinde olması, kadının ve erkeğin çekici konuşmaması ve gözlerini muhafaza etmeleridir. Allah *(subhanehu ve teâlâ)* şöyle buyuruyor:

وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَاسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ

"Onlardan bir ihtiyaç soracağınız vakit de perde arkasından sorun. Böyle yapmanız hem sizin kalpleriniz ve hem de onların kalpleri için daha temizdir." *(El-Ahzab, 53)*

فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا

"Konuşurken kırıtmayın da kalbinde bir hastalık bulunan kimse tamaha düşmesin. Güzel ve dosdoğru söz söyleyin." *(El-Ahzab, 32)*

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ

“Mümin erkeklere, gözlerini (harama) dikmemelerini, ırzlarını da korumalarını söyle. Çünkü bu, kendileri için daha temiz bir davranıştır. Şüphesiz Allah, onların yapmakta olduklarından haberdardır. Mümin kadınlara da söyle: Gözlerini (harama bakmaktan) korusunlar; namus ve iffetlerini esirgesinler. Görünen kısımları müstesna olmak üzere, ziynetlerini teşhir etmesinler.” *(En-Nur, 30-31)*

Muhakkak ki ilim okumak Müslüman erkeğin ihtiyaç duyduğu kadar müslüman kadının da ihtiyaç duyduğu hatta emrolunduğu bir şeydir. Allah *(subhanehu ve teâlâ)* şöyle buyuruyor:

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

“Bil ki, Allah'tan başka hak ilah yoktur” *(Muhammed, 19)*

Ve İmam ibni Mace *(rahimehullah)*’ın Enes bin Malik *(radıyallahu anhu)*’dan tahriç ettiği hadiste Rasûlullah *(sallallahu aleyhi ve sellem)* şöyle buyuruyor:

طَلَبُ العِلمِ فَريضَةٌ علَى كلِّ مُسلِمٍ

“İlim talep etmek her müslümana farzdır.”

Ve Allah *(celle ve âlâ)* Müslümana bilmediklerini ilim ehline sormayı emretmiştir:

فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

“Eğer bilmiyorsanız zikir ehline sorun” *(En-Nahl, 43)*

Zikir ehli şeri ilimlerde mütehassıs olan erkek ve kadınlardır.

Bunun için sahabiyat *(radıyallahu anhunne)* doğrudan Rasûlullah *(sallallahu aleyhi ve sellem)*’den ilim alırlardı. İmam Buhari *(rahimehullah)*’ın tahriç ettiği hadiste Ebu Said el-Hudri *(radıyallahu anhu)* şöyle diyor:

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَتِ النِّسَاءُ لِلنَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم غَلَبَنَا عَلَيْكَ الرِّجَالُ فَاجْعَلْ لَنَا يَوْمًا مِنْ نَفْسِكَ فَوَعَدَهُنَّ يَوْمًا لَقِيَهُنَّ فِيهِ فَوَعَظَهُنَّ وَأَمَرَهُنَّ

“Kadınlar Nebi *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'e: “Seni dinlemekte erkekler bize galebe ediyorlar. Bunun için bize bir gün tahsis et” dediler. (Bunun üzerine

Rasûlullah *(sallallahu aleyhi ve sellem)*) kadınlara vaaz ettiği ve onlara bazı şeyler emrettiği bir gün vad etti."

O zamandan beri erkekler kadınlardan ve kadınlar da erkeklerden ilim okumuşlardır. Muhakkak ki ilim ehli arasında erkeklerin sayısı fazla olsa da, ilimde çok yüksek mertebeye ulaşmış çok sayıda âlim kadınlarda vardır. Kıraatta, hadiste, fıkıhta ve lügatte ümmetin önde gelen âlimlerden birçoğu kadın hocalardan ilim okumuşlardır.

Başlarında zikredilmesi gereken muhakkak müminlerin annesi Aişe *(radıyallahu anha)*'dır. Sahabeden ve tabiinden 299 kişi ondan ilim almıştır. Bunlardan sadece 67'si kadındı. Ve müminlerin annesi Ummu Seleme *(radıyallahu anha)* O da sahabenin arasında fakih kadınlardandı. Sahabenden ve tabiinden 23'ü kadın olmak üzere 101 kişi ondan ilim almıştır. Ve Esma bint Ebi Bekr, Esma bint Umeys, Cuveyriye bint Haris, Hafsa bint Ömer ve Zeynep bint Cahş gibi sahabiyat ilimde öne geçmiş kadınlardandı, *(radıyallahu anhunne).*

Tabakat ve rical kitapları bu ümmetin ilim ehli kadınlarının isimleriyle doludur. İbni Esir *(rahimehullah)* Esedu'l-Ğabe'de özel bir cüzde isimlerini toplamaya çalışmıştır. Hafız ibni Hacer *(rahimehullah)* Takribu't-Tehzib'de üçüncü asra kadar hadis rivayetinde meşhur olan 824 kadının isimlerini zikreder.

Hadis ehlinin imamlarından olan ve Hatip el-Bağdadi olarak meşhur olan İmam Ebu Bekir bin Ahmed bin Ali el-Bağdadi *(rahimehullah)* meşhur fakih ve muhaddis kadın Tahira bint Ahmed bin Yusuf et-Tenuhiyye *(rahimehallah)*'dan okumuştur. Emetu'l-Vahid bint Huseyn bin İsmail *(rahimahallah)* da ilmiyle meşhur ve muteber olan ve erkek, kadın çok talebesi olan kadınlardandı. Ve Celile bint Ali bin Hasan eş-Şeceri *(rahimahallah)*. Hadis ilminde meşhur ve muteber bir kadındı. Ebu'l-Muzaffer es-Semani *(rahimehullah)* gibi bazı büyük âlimler onda okumuşlardır. Ve Zeynep bint Mekki bin Ali bin Kamil el-Harrani *(rahimahallah)* da talebelerin ondan hadis dinlemek için Dimeşk'de Kasyun dağındaki olan evinin önünden ayrılmadıkları âlim kadınlardandı. Ve Zeynep bint Ahmed bin Ömer ed-Dimeşkiyye *(rahimahallah)*'da kendisinden ilim almak için talebelerin uzaktan geldikleri muhaddis kadınlardan biriydi. Zeynep bint Süleyman bin İbrahim *(rahimahallah)*'dan Takiyyuddin es-Subki *(rahimehullah)* ilim okumuştur. Ve İmam ibni Teymiyye *(rahimehullah)*'ın yeğeni Zeynep bint Abdullah bin Abdulhalim bin Teymiyye *(rahimahallah)* Hafız ibni Hacer *(rahimehullah)*'a icazet vermiştir. Hafız ibni Hacer *(rahimehullah)*'ın diğer bir kadın hocası da Aişe bint Muhammed bin Abdulhadi *(rahimahallah)*'tır. Ve Celaluddin es-Suyuti *(rahimehullah)*'ın ilim okuduğu çok kadın hocaları olmuştur. Bunlardan bazıları Ummu Hani bint el-

Hurini, Ummu'l-Fadl bint Muhammed el-Makdisi, Hatice bint Ebu'l-Hasan, Hacer bint Muhammed el-Mısriyye, Emetu'l-Halik bint Abdullatif el-Akabi ve Neşvin bint Abdullah el-Kennani *(rahimehunnallah)* ve Endelus'un âlimi Ebu Muhammed ibni Hazm *(rahimehullah)* gençlik yaşlarına kadar sadece kadın hocalardan ilim okumuştur.

Gördüğünüz gibi değerli bacım, birçok erkek âlim kadın hocalardan okumuştur ve birçok kadın âlim erkek hocalardan okumuştur. Burada saydıklarım bunlardan sadece çok azıdır. Tabii başta zikrettiğim şeri ölçüler dâhilinde... Baş başa kalmadan, özel bir ilişki kurmadan, tüm bedenini ve yüzünü örterek, sadece gerektiği kadar karşılıklı konuşarak ve bunu yaparken karşı tarafı etkileyecek davranışlarda bulunmadan ve gözüne sahip çıkıp harama bakmadan. Bunlara riayet edilirse kadının toplu ortamda ve toplu halde yabancı erkekten ilim okumasına mani yoktur. -Allah-u Âlem-

İkinci sorunuza gelince, Avrupa İslam Üniversitesi hakkında çok fazla malumata sahip olmamakla beraber ulaşabildiğim kadar 2001 yılında Hollanda'nın Rotterdam şehrinde kurulmuş olan ve kendi ifadeleriyle "Bilinçli ve düzeyli ''Avrupalı Müslüman'' kimliğini inşaa etmek, batılılar nezdinde 'istenmeyen ve korkulan din' olarak algılanan İslamiyet'i doğru ve güzel bir şekilde anlatmak ve 'İnsana hizmet Hakk'a hizmet'tir anlayışını hayata geçirmek amacıyla kurulan, umudu bilime, sevgiyi ilime dönüştürmeyi amaçlayan" bir üniversitedir.

Kendi tanıtım sitelerinde söyledikleri üzere "Avrupa'da yaşayan Müslüman kitleye İslam dinini "akademik bir ortamda" öğretmeyi hedefleyen üniversitenin ilk rektörü Prof. Dr. Süleyman Ateş, Eylül 2002 tarihinde görevi Prof. Dr. Ahmed Bağdadi'ye devretmiştir. Eylül 2003 tarihinden itibaren Prof. Dr. Nedim Bahçekapılı, Üniversite'nin rektörü olarak görev yapmaktadır."

Avrupa İslam Üniversitesinin İstanbul'daki İslami ilimler fakültesinin başkanlığını Prof.Dr. Ahmed Ağırakça yapmaktadır. Yine kendi ifadelerine göre Prof.Dr. Ahmed Ağırakça'nın yönetiminde Medeniyet Derneği bünyesinde İLİM-DER tarafından bir eğitim programı icra edilmekteydi. Bu program Avrupa İslam Üniversitesi ile Medeniyet Derneği tarafından geliştirilerek Avrupa İslam Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi'nin İstanbul'da uygulanacağı bir eğitim ve araştırma programına dönüştürüldü.

Dinini önemseyen bir Müslüman ilmi kimden aldığına dikkat etmeli. Bu müessesenin kurucuları ve yöneticileri selefin fehmi üzere Kuran ve Sünneti masdar olarak ifrad eden bir din anlayışına sahip olmadıkları ispata dahi muhtaç değildir. Zaten eğitim programlarının gayesini İslam'ın her anlayışa

hâkim olmasını sağlamak için değil, bilinçli ve düzeyli ‘‘Avrupalı Müslüman’’ kimliğini inşa etmek için ve batılılar nezdinde istenmeyen ve korkulan din olarak algılanan İslamiyet’i doğru ve güzel bir şekilde anlatmak için ve insana hizmet Hakk’a hizmettir anlayışını hayata geçirmek için olduğunu kendileri söylüyorlar.

Bildiğim kadarıyla zaten Ahmed Ağırakça’nın ve Beşir Eryarsoy’un Hasan Karakaya hocadan ayrılmanın ve nihayet Beşir Eryarsoy’un da Ahmed Ağırakça’dan ayrılmasının sebebi de ancak Ahmed Ağırakça’nın dini anlayışındaki bozuklukları olmuştur.

Özellikle son zamanlarda Ahmed Ağırakça’nın AK Parti ve fikriyatıyla mutabakatı herkes tarafından müşahede edilmiştir.

Binaen aleyh Avrupa İslam Üniversitesinde şeri ilimler okumayı kesinlikle tavsiye etmiyorum.

Belki hazırlık sınıflarından, Kuran ve Arapça dil kurslarından istifade edilebilir. Ama Allah *(celle ve âlâ)*’nın Rasûlü Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)*’e indirdiği ve sahabenin ondan bize aktardığı dini öğrenmek isteyen ve akabinde başkalarına öğretmek isteyen dini tahrif eden bu kesimlere ve bidatlerini yaymak için sundukları vesilelere iltifat etmemesi lazım. Muhakkak ki dinimiz Ahmed Ağırakça be benzerlerinden uzak durmayı emretmiştir.

Allah *(subhanehu ve teâlâ)* şöyle buyuruyor:

وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرَى مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

“Ayetlerimiz hakkında ileri geri konuşmaya dalanları gördüğünde, onlar başka bir söze geçinceye kadar onlardan yüz çevir. Eğer şeytan sana unuttursa, hatırladıktan sonra artık o zalimler topluluğu ile oturma.” *(El-Enam, 68)*

Ve İmam Buhari *(rahimehullah)*’ın Aişe *(radıyallahu anha)*’dan tahriç ettiği hadiste Rasûlullah *(sallallahu aleyhi ve sellem)* şöyle diyor:

عَنْ عَائِشَةَ ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا ، قَالَتْ تَلاَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم هَذِهِ الآيَةَ {هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ

تَأْوِيلِهِ} إِلَى قَوْلِهِ {أُولُوا الأَلْبَابِ} قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم : فَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ سَمَّى اللَّهُ فَاحْذَرُوهُمْ

"Aişe *(radıyallahu anha)* şöyle demiştir: "Rasûlullah *(sallallahu aleyhi ve sellem)* şu ayeti okudu: ***"Sana Kitab'ı indiren O'dur. Ondan bir kısım ayetler muhkemdir ki, bunlar Kitab'ın anasıdır. Diğer bir kısmı da müteşabihlerdir. İşte kalplerinde eğrilik bulunanlar sırf fitne aramak ve onun teviline yeltenmek için, onun müteşabih olanına tâbi olurlar. Hâlbuki onun tevilini Allah'tan başkası bilmez. İlimde yüksek dereceye erenler ise: Biz ona inandık. Hepsi Rabbimiz katındadır, derler. (Bunları) salim akıllılardan başkası iyice düşünemez."*** Aişe *(radıyallahu anha)* dedi ki: "Rasûlullah *(sallallahu aleyhi ve sellem)*: ***"Sen Kuran'ın yalnız müteşâbih ayetlerine uyanları gördüğünde, işte onlar Allah'ın bu ayette anlattığı kimselerdir. Bunlardan sakınınız"*** buyurdu."

Sahabe ve onlara tabi olan imamlarımız da heva ehlinden uzak durmakta ve onlardan yüz çevirmekte bize örnek olmuşlardır:

İbni Ömer *(radıyallahu anhuma)*'ya Kaderiyye fırkası sorulduğunda şöyle demiştir: "Onları gördüğün zaman onlardan beri olduğumu ve onlarda bende beri olduklarını onlara ilet."

İbni Abbas *(radıyallahu anhuma)* şöyle demiştir: "Heva ehliyle oturma! Onlarla oturmak kalbi hastalandırır."

İmam el-Evzai *(rahimehullah)* şöyle demiştir: "Kişi bizden bidatını gizleye bilse de, kiminle beraber olduğu bize gizli kalmaz."

İmam Ahmed *(rahimehullah)* şöyle demiştir: "Sünneti korusa dahi heva ehliyle oturma."

İmam Malik *(rahimehullah)* şöyle demiştir: "Heva ehline selam verme. Onlarla oturma da, onlara sert konuşmak için müstesna. Onların hastaları da ziyaret edilmez. Onlardan hadis de tahdis etme."

Fudayl bin İyad *(rahimehullah)* şöyle demiştir: "Bid'at'çıyla oturana hikmet verilmez."

Ve şöyle demiştir: "Yahudi ve Hıristiyan ile otur, yemek ye ama bid'at'çıyla yeme. Bid'at'çıyla aramda demirden bir kalenin olmasını isterim."

İmam Ahmed *(rahimehullah)* şöyle demiştir: “Sakın ha! Heva ehlinden az veya çok hiçbir şey yazmayın. Eser ve sünnet sahibiyle olun!”

İmam Ebu Davud *(rahimehullah)* hocası İmam Ahmed *(rahimehullah)*’a şöyle sordu: “Ehl-i Sünnetten bir adamı bid’at’çılardan birisiyle beraber görürsem onunla konuşmayı terk edeyim mi?” İmam Ahmed *(rahimehullah)* “Hayır! Önce onunla gördüğün o adamın bid’at’çı olduğunu ona bildir. Onu terk ederse onunla konuş, terk etmezse onu da ona kat.”

Bu manada imamlarımızın çok sözü vardır. Gördüğünüz gibi değerli bacım imamlarımız bırak onlara talebe olmayı onlarla oturmayı dahi kötülemişlerdir. Hatta onlarla oturmayı devam edenleri de onlara ilhak ederek terk etmişlerdir. -Allah-u Âlem-

Üçüncü sorunuza gelince, kadın Müslüman yol güvenilir ve yanında mahremiyle beraber veya en azından başka kadınlarla beraber, topluluk içinde ilim tahsil etmek için evinden çıkmasında bir beis yoktur inşallah. Bu durumda çektiği eziyetlerden ötürü inşallah ecir ümit edebilir. Lakin talep edilen ilim Allah’tan başkası için talep edilirse veya talep edilen ilimde Allah’ın rızası yoksa veya kadın şeran men edilmiş bir surette evinden çıkarsa veya yol esnasında haramlara dalarsa ecirle değil tehdit ile muhatap olur. -Allah-u Âlem-

Allah’a hamd ve Rasûlü Muhammed’e salât ve selam olsun. Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.